

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินเป็นสิ่งที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานของการดำเนินธุรกิจซึ่งตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินอาจจะหมายถึง กำไรสุทธิ กำไรต่อหุ้น ยอดขาย อัตราส่วนทางการเงิน อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ดังนั้นธุรกิจส่วนใหญ่มีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินไว้ประเมินผลการดำเนินงานซึ่งการประเมินผลนั้นอาจจะประเมินผลโดยเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในอดีต หรือเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานของคู่แข่งในธุรกิจประเภทเดียวกัน แต่ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินของแต่ละธุรกิจก็อาจจะแตกต่างกันไปตามประเภทธุรกิจ ในปัจจุบันบริษัทมีสถานะแข่งขันกันอย่างรุนแรงส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานขององค์กร ทำให้ธุรกิจต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอันนำมาซึ่งการประสบความสำเร็จในการดำเนินงานของ องค์กร ดังนั้นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินและตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินที่ไม่ใช่ทางการเงินก็เป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้ องค์กรสามารถทราบถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานและสามารถประเมินสถานการณ์ในการ ดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขององค์กร

อุตสาหกรรมรถยนต์เป็นอุตสาหกรรมที่มีตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งมีขนาดใหญ่พอสมควรและเป็นอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก อุตสาหกรรมรถยนต์มีปริมาณความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในและภายนอกประเทศ ดังนั้น อุตสาหกรรมรถยนต์ต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงด้านกระบวนการ เพื่อให้ธุรกิจ ประสบความสำเร็จ ดังนั้นในการพัฒนาและปรับปรุงด้านกระบวนการด้านต่าง ๆ ในการ ดำเนินงานจำเป็นต้องเครื่องมือในการประเมินผลงาน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะกล่าวถึงการนำ ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินและตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินที่ไม่ใช่ ทางการเงินมาใช้ในการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะใช้ตัวชี้วัดผล การดำเนินงานทางการเงิน ได้แก่ กำไรจากการดำเนินงานหลังภาษี (NOPAT) กำไรจากการ ดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ภาษี ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดจำหน่าย (EBITDA) และ มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์อย่างง่าย (Simple EVA)

จากคำว่า ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินและตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินที่ไม่ใช่ทางการเงินหมายถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดหรือประเมินผลการดำเนินงานในด้านการเงินและด้านต่าง ๆ ขององค์กร ในการกำหนดตัวชี้วัดต้องชัดเจน องค์กรควรเลือกดัชนีวัดผลการดำเนินงานที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร ตัวชี้วัดที่ดีไม่จำเป็นต้องมีมากเกินไป แต่ควรจะต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรแต่ละแห่ง ซึ่งมีลักษณะเฉพาะและมีการประเมินผลที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้บริหารในองค์กร จากแนวคิดของตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินและตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินที่ไม่ใช่ทางการเงิน จะเห็นได้ว่าตัวชี้วัดดังกล่าวมีลักษณะของการใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการดำเนินงาน และมีความสอดคล้องกันสำหรับการใช้ในการดำเนินงานขององค์กร แต่ยังไม่ได้มีการศึกษาและให้ความสนใจ ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินกับตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินที่ไม่ใช่ทางการเงิน และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินที่เหมาะสมกับอุตสาหกรรมรถยนต์ที่มีทั้งลักษณะเป็นธุรกิจผลิตและธุรกิจซื้อขายไป อันเป็นแนวคิดในการทำวิจัยครั้งนี้ จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาประเด็นเหล่านี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินกับตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงิน และศึกษาตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินที่เหมาะสมกับอุตสาหกรรมรถยนต์ที่เป็นธุรกิจผลิตรถยนต์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินกับตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงิน และศึกษาตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินที่เหมาะสมกับอุตสาหกรรมรถยนต์ที่เป็นธุรกิจซื้อขายรถยนต์
3. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินที่เหมาะสมกับอุตสาหกรรมรถยนต์ที่เป็นธุรกิจผลิตรถยนต์และอุตสาหกรรมรถยนต์ที่เป็นธุรกิจซื้อขายรถยนต์

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. อุตสาหกรรมรถยนต์ที่มีลักษณะธุรกิจที่ต่างกันจะเน้นตัวชี้วัดผล การดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินต่างกัน
2. อุตสาหกรรมรถยนต์ที่มีลักษณะธุรกิจที่ต่างกันจะใช้ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน ทางการเงินต่างกัน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

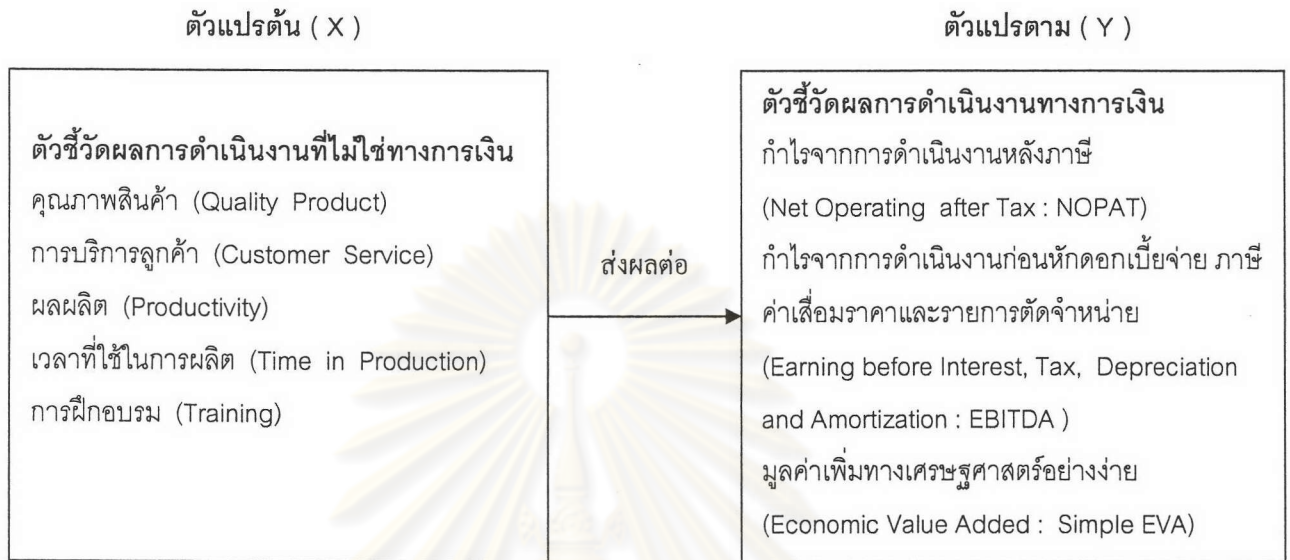
การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและประมวลผลจากข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดยใช้บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมรถยนต์ 2 บริษัทคือบริษัท T (นามแฝง) และบริษัท L (นามแฝง) โดยบริษัท T มีลักษณะธุรกิจเป็นธุรกิจผลิตรถยนต์ ส่วนบริษัท L มีลักษณะธุรกิจเป็นธุรกิจซื้อขาย รถยนต์ เนื่องจากส่วนใหญ่ธุรกิจดังกล่าวมีการนำเทคนิคบริหารและแนวปฏิบัติทางบัญชีบริหาร มาใช้กันอย่างแพร่หลาย ดังจะสังเกตได้จากหนังสือตำราและวรรณกรรมส่วนใหญ่ทางบัญชี บริหารจะมุ่งเน้นการนำเทคนิคบริหารและบัญชีบริหารไปใช้กับประเภทธุรกิจอุตสาหกรรม ดังเช่น หนังสือ Cost Accounting (Horngren,2003) และหนังสือ Cost Management (Hensen และ Mowen,2003) นอกจากนี้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ยังมุ่งเน้นไปที่อุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ เนื่องจาก ผู้ทำวิจัยมีความคิดเห็นว่าจะเห็นความแตกต่างในการเปรียบเทียบการเลือกใช้ตัวชี้วัดผล การดำเนินงานทางการเงินได้อย่างชัดเจนและอาจจะสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดผล การดำเนินงานทางการเงินและตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินที่ไม่ใช่ทางการเงิน รวมถึงการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาในการจัดทำ

1.5 กรอบแนวคิดของการศึกษา

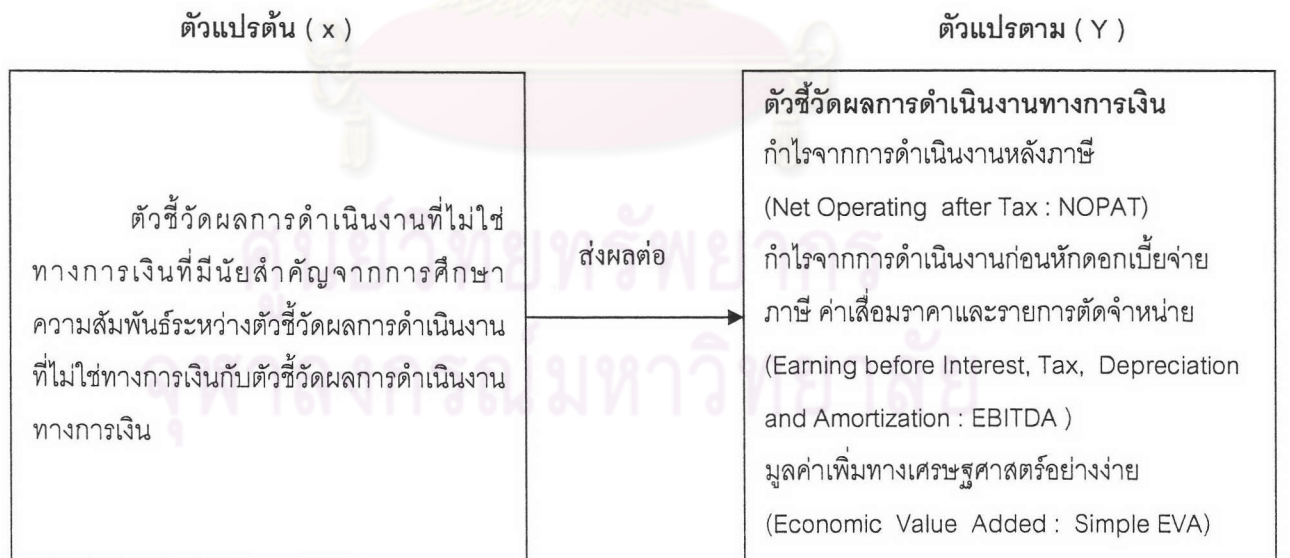
การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาถึงความสัมพันธ์และความเหมาะสมของตัวชี้วัดผล การดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินและตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินโดยใช้ตัวแบบ ซึ่งสามารถแสดงกรอบแนวคิดของการศึกษาได้ดังนี้

รูปที่ 1.1 แนวคิดในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินกับตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงิน และศึกษาความเหมาะสมของตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงิน

รูปที่ 1.2 แนวคิดในการศึกษาตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินที่เหมาะสมของธุรกิจผลิตรถยนต์และธุรกิจซื้อขายรถยนต์

จากกรอบแนวคิดทั้ง 2 แนวคิด แนวคิดแรกจะเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินกับตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงิน และศึกษาความเหมาะสมของตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงิน โดยใช้สมการถดถอยแบบเชิงพหุ

ซึ่งจะนำตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินที่มีนัยสำคัญจากแนวคิดแรกมาเป็นตัวแปรต้นในแนวคิดที่ 2 เพื่อศึกษาตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินที่เหมาะสมของธุรกิจผลิตภัณฑ์และธุรกิจซื้อขายรถยนต์ ซึ่งประกอบด้วย กำไรจากการดำเนินงานหลังภาษี (NOPAT) กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ภาษี ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดจำหน่าย (EBITDA) และมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์อย่างง่าย (Simple EVA) การทดสอบจะใช้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่ปรับปรุงแล้ว (Adjusted R²) เพื่อดูว่าธุรกิจผลิตภัณฑ์มีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินตัวใดเหมาะสมที่สุด และธุรกิจซื้อขายรถยนต์มีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินตัวใดเหมาะสมที่สุด

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาคำนิยามเกี่ยวกับตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินได้แก่ กำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษี (NOPAT) กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ภาษี ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดจำหน่าย (EBITDA) และมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์อย่างง่าย (Simple EVA) ได้ให้ความหมายและมีวิธีการคำนวณดังนี้

Net Operating Profit after Tax (NOPAT) หมายถึงกำไรจากการดำเนินงานหลังภาษี ซึ่งมีความถูกต้องในการมองประสิทธิภาพของกำไรจากการดำเนินงานสำหรับผลประโยชน์ของบริษัท โดยเป็นกำไรจากการดำเนินงานที่ยังไม่รวมภาษี

กำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษี (NOPAT) = กำไรจากการดำเนินงาน - ภาษี

Earnings before Interest, Taxes, Depreciation, and Amortization (EBITDA) หมายถึงกำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ภาษี ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดจำหน่าย ซึ่งสามารถใช้วิเคราะห์และเปรียบเทียบความสามารถในการทำกำไรระหว่างบริษัทและอุตสาหกรรม เพราะกำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ภาษี ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดจำหน่ายสามารถกำจัดผลกระทบในการตัดสินใจทางการเงินและทางบัญชีออกเพื่อที่สามารถวิเคราะห์และตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ภาษี ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดจำหน่าย (EBITDA) = กำไรจากการดำเนินงาน + ดอกเบี้ยจ่าย + ภาษี + ค่าเสื่อมราคา + รายการตัดจำหน่าย

Economic Value Added(Simple EVA) หมายถึงมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์อย่างง่ายเป็นตัววัดผลปฏิบัติงานที่เป็นมาตรวัดด้านการเงินของผลตอบแทนและมูลค่าในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดทางกำไรทางเศรษฐศาสตร์

มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์อย่างง่าย(Simple EVA) = กำไรจากการดำเนินงานหลังภาษี - ต้นทุนเงินทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก * ทุนที่ลงไป

จากคำนิยามและวิธีการคำนวณข้างต้นจะเห็นได้ว่าตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินทั้ง 3 ตัวมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์ของ EBITDA, NOPAT และ EVA ในรูปแบบของงบการเงินไว้ดังนี้

งบกำไรขาดทุน (บางส่วน)

กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ภาษี

ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดจำหน่าย(EBITDA)	xx
หัก ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	xx
ภาษีเงินได้	xx
ภาษีเงินได้ที่ประหยัดได้จากดอกเบี้ยจ่าย	xx

กำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษี (NOPAT)	xx - ต้นทุนเงินทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก = EVA
--	--

บวก ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	xx
หัก ใช้จ่ายฝ่ายทุน	xx
บวก (หัก) การเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียน	xx
กระแสเงินสดจากการดำเนินงานส่วนเกิน	xx

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลระหว่างตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินกับตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงิน ในแต่ละลักษณะธุรกิจ ช่วยให้องค์กรสามารถจัดทำตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงิน

2. ทำให้ทราบถึงความมีนัยสำคัญของตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินของธุรกิจผลิตภัณฑ์ และธุรกิจซื้อขายรถยนต์ ช่วยให้ธุรกิจสามารถระบุตัวชี้วัดที่เหมาะสม

3. ทำให้ทราบถึงตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินที่เหมาะสมในการประเมินผลการดำเนินงานอันได้แก่ กำไรจากการดำเนินงานหลังภาษี (NOPAT) กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ภาษี ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดจำหน่าย (EBITDA) และมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์อย่างง่าย (Simple EVA) ช่วยให้ธุรกิจสามารถระบุตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินให้เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจขององค์กร

1.8 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

แผนการดำเนินงานวิจัย	ระยะเวลาการดำเนินงาน					
	ปี 2546		ปี 2547	ปี 2548		ปี 2549
	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค. - ธ.ค.	ม.ค. - ก.ย.	ต.ค. - ธ.ค.	ม.ค. - มี.ค.
ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ						
จัดทำโครงร่างวิทยานิพนธ์						
ปรับปรุงโครงร่างวิทยานิพนธ์						
จัดหาข้อมูลเพื่อการประมวลผล						
ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล						
สรุปและจัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์						

จากการกล่าวถึงที่มาของปัญหาในการวิจัยในบทนี้ในบทต่อไปจะกล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้เป็นข้อมูลที่ใช้อ้างอิงและสนับสนุนแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้